

■ Τεροῦ Νικολάου Καβάσιλα (†)

Ἑρμηνεῖα τῆς Θείας Λειτουργίας* Μέρος Δ΄.

Ἁγία Ἀναφορὰ

Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου· πρόσχωμεν τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν», προτρέπει πάλι ὁ Ἱερέας. Δηλαδή: «Ἄς σταθοῦμε γερὰ σὲ ὅσα ὁμολογήσαμε μὲ τὸ “Πιστεύω...”, χωρὶς νὰ κλονιζόμαστε ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς· ἄς σταθοῦμε μὲ φόβο, γιατί εἶναι μεγάλος ὁ κίνδυνος νὰ πλανηθοῦμε. Ὅταν ἔτσι σταθεροὶ παραμένουμε στὴν πίστη, τότε ἄς προσφέρουμε τὰ δῶρα μας στὸν Θεὸ μὲ εἰρήνη».

Στὸ σημεῖο αὐτὸ οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ ἔχουν στὸ νοῦ τους καὶ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου: «Ἄν προσφέρεις τὸ δῶρο σου στὸ θυσιαστήριον καὶ θυμηθεῖς ὅτι κάποιος κάτι ἔχει ἐναντίον σου, συμφιλιώσου πρῶτα μαζί του, καὶ μετὰ ἔλα νὰ προσφέρεις τὸ δῶρο σου» (Ματθ. 5:23 -24).

Ἄφου λοιπὸν ὁ Ἱερεὺς ἀνυψώσει τὶς ψυχὰς καὶ τὰ φρονήματα τῶν πιστῶν ἀπὸ τὰ ἐπίγεια πρὸς τὰ οὐράνια, ἀρχίζει τὴν Εὐχαριστήρια Προσευχή. Μιμεῖται ἔτσι τὸν Πρῶτο Ἱερέα, τὸν Χριστό, πὺ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸ Πατέρα προτοῦ παραδώσει τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Τὸν δοξολογεῖ τώρα κι αὐτὸς καὶ Τὸν ὑμνεῖ μαζί μὲ τοὺς Ἀγγέλους. Τὸν εὐγνωμονεῖ γιὰ ὅλες τὶς εὐεργεσίες πὺ μᾶς ἔκανε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας. Τὸν εὐχαριστεῖ ιδιαίτερα γιὰ τὴν Ἐλευση τοῦ Μονογενοῦς Του Υἱοῦ στὸν κόσμον καὶ γιὰ τὴν παράδοση τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Διηγεῖται μάλιστα καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Μυστικὸ Δεῖπνον, ἐπαναλαμβάνοντας τὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ Κυρίου: «**Λάβετε, φάγετε... Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες...**» (Ματθ. 26:26-27).

Ὁ Ἱερεὺς, ἀφοῦ πεῖ, «**ἔχοντας** λοιπὸν στὸ νοῦ μας αὐτὴ τὴν σωτήρια ἐντολὴ καὶ ὅλα ὅσα ἔχουν γίνεи για μᾶς, δηλαδὴ τὴν Σταύρωση, τὴν Ταφή, τὴν τριήμερη Ἀνάσταση, τὴν Ἀνάληψη στοὺς Οὐρανοὺς, τὴν Ἐνθρόνιση στὰ δεξιὰ τοῦ Πατέρα, τὴν δευτέρη καὶ ἔνδοξη πάλι Παρουσία», καταλήγει μὲ τὴν ἐκφώνηση: «**Τὰ Σὰ ἐκ τῶν Σῶν Σοὶ προσφέροντες** κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα, **Σὲ ὑμνοῦμεν, Σὲ εὐλογοῦμεν, Σοὶ εὐχαριστοῦμεν, Κύριε, καὶ δεόμεθά Σου, ὁ Θεὸς ἡμῶν**».

Μὲ τοῦτα τὰ λόγια εἶναι σὰν νὰ λέει στὸν οὐράνιο Πατέρα: «**Σοῦ** προσφέρουμε τὴν ἴδια ἐκείνη Προσφορὰ πού ὁ ἴδιος ὁ Μονογενὴς Σου Υἱὸς πρόσφερε σ' Ἐσένα, τὸν Θεὸ καὶ Πατέρα. **Καὶ** προσφέροντάς Την, **Σὲ εὐχαριστοῦμε, γιὰτι καὶ Ἐκεῖνος προσφέροντάς Την Σὲ εὐχαριστοῦσε. Τίποτα** δικό μας δὲν προσθέτουμε σ' αὐτὴ τὴν προσφορὰ τῶν Δώρων. **Γιατί** δὲν εἶναι δικά μας ἔργα τοῦτα τὰ Δῶρα, ἀλλὰ δικά Σου δημιουργήματα. **Οὔτε** καὶ δική μας ἐπινόηση εἶναι αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς λατρείας, ἀλλὰ Ἐσὺ μᾶς τὸν δίδαξες καὶ Ἐσὺ μᾶς παρακίνησες νὰ Σὲ λατρεύουμε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο. **Γι'** αὐτό, ὅσα Σοῦ προσφέρουμε, εἶναι ἐξ ὀλοκληρῶν δικά Σου...».

Τὴν ἴδια στιγμή ὁ Ἱερεὺς προσπίπτει καὶ ἱκετεύει θερμὰ τὸν Θεό. **Παρακαλεῖ** γιὰ τὰ δῶρα πού ἔχει ἐνώπιόν του, ὥστε νὰ δεχθοῦν τὸ πανάγιο καὶ παντοδύναμο Πνεῦμα Του καὶ νὰ μεταβληθοῦν ὁ μὲν Ἄρτος στὸ ἴδιο τὸ ἅγιο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ Οἶνος στὸ ἴδιο τὸ Ἄχραντο Αἷμα Του.

Μετὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς εὐχές, ἡ θεία Ἱερουργία ὀλοκληρώθηκε! **Τὰ** Δῶρα ἀγιάστηκαν! **Ἡ** Θυσία πραγματοποιήθηκε! **Τὸ** μεγάλο Θύμα καὶ Σφάγιο, πού θυσιάστηκε γιὰ χάρη τοῦ κόσμου, βρίσκεται μπροστὰ στὰ μάτια μας, ἐπάνω στὴν ἀγία Τράπεζα! **Γιατί** ὁ Ἄρτος δὲν εἶναι πλέον τύπος τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος. **Εἶναι** τὸ ἴδιο τὸ πανάγιο Σῶμα τοῦ Κυρίου πού δέχτηκε ὅλες ἐκεῖνες τὶς προσβολές, τὰ ραπίσματα, τὰ φτυσίματα, τὶς πληγές, τὴν χολή, τὴν σταύρωση. **Καὶ** ὁ Οἶνος εἶναι τὸ ἴδιο τὸ Αἷμα πού ξεπήδησε, ὅταν σφαζόταν τὸ Σῶμα. **Αὐτὸ** εἶναι τὸ Σῶμα, αὐτὸ εἶναι τὸ Αἷμα πού ἔλαβε σύσταση ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, πού γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο Μαρία, πού θάφτηκε, ἀναστήθηκε τὴν τρίτη ἡμέρα, ἀνέβηκε στοὺς Οὐρανοὺς καὶ κάθισε στὰ Δεξιὰ τοῦ Πατέρα.

Καὶ πιστεύουμε πὼς ἔτσι εἶναι, γιὰτι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος εἶπε: «**Τοῦτο ἐστὶ τὸ Σῶμα Μου... τοῦτο ἐστὶ τὸ Αἷμα Μου**» (Μαρκ. 14:22, 24). **Καὶ** γιὰτι ὁ Ἰδιος παρήγγειλε στοὺς Ἀποστόλους καὶ σὲ ὅλη τὴν Ἐκκλησία: «**Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν Ἐμὴν ἀνάμνησιν**» (Λουκ. 22:19). **Δὲν** θὰ πρόσταζε νὰ ἐπαναλαμβάνουν αὐτὸ τὸ Μυστήριον, ἂν δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ τοὺς δώσει δύναμη νὰ τὸ ἐπιτελοῦν. **Καὶ** ποιά εἶναι ἡ δύναμη; **Τὸ** Ἅγιο Πνεῦμα. **Αὐτὸ** εἶναι πού μὲ τὸ χέρι καὶ τὴν γλῶσσα τῶν Ἱερέων τελεσιουργεῖ τὰ Μυστήρια. **Ὁ** Λειτουργὸς εἶναι ὑπηρέτης τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, χωρὶς νὰ προσφέρει τίποτε ἀπὸ τὸν

ἐαυτό του. **Γ**ι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔχει σημασία ἂν τύχει νὰ εἶναι ὁ ἴδιος γεμᾶτος ἁμαρτίες. **Κ**άτι τέτοιο δὲν νοθεύει τὴν προσφορά τῶν Δώρων, τὰ ὁποῖα εἶναι πάντοτε εὐάρεστα στὸν Θεό. **Ὅ**πως καὶ ἓνα φάρμακο ποὺ κατασκευάστηκε ἀπὸ ἄνθρωπο ἄσχετο μὲ τὴν ἰατρικὴ ἐπιστήμη, δὲν χάνει τὴν θεραπευτικὴ του δράση, ἀρκεῖ μόνο νὰ κατασκευάστηκε σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ ἱατροῦ.

Ἄφοῦ λοιπὸν συμπληρωθεῖ ἡ Θυσία, ὁ Ἱερεὺς, βλέποντας μπροστά του τὸ ἐνέχυρο τῆς θείας Φιλανθρωπίας, τὸν Ἄμνὸ τοῦ Θεοῦ, εὐχαριστεῖ καὶ ἱκετεύει. **Εὐ**χαριστεῖ τὸν Θεὸ γιὰ ὅλους τοὺς Ἁγίους, γιατί στὸ Πρόσωπό τους ἡ Ἐκκλησία βρῆκε ἐκεῖνο ποὺ ζητάει, τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. **Ἰ**διαιτέρα –«ἐξαίρετως»– εὐχαριστεῖ γιὰ τὴν Ὑπερευλογημένη Θεοτόκο καὶ Ἀειπάρθενο Μαρία, γιατί Αὐτὴ ὑπερβαίνει κάθε ἁγιοσύνη.

Καὶ ἱκετεύει ὁ Ἱερεὺς γιὰ ὅλους τοὺς πιστοὺς –τοὺς κεκοιμημένους καὶ τοὺς ζῶντες– γιατί αὐτοὶ δὲν ἔφτασαν στὴν τελειότητα ἀκόμα κι ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ προσευχή.

(Ἔπεται τὸ Μέρος Ε΄.)

(*) Ἡ Φωνὴ τῶν Πατέρων, ἀριθμ. 23, ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλητοῦ, Ὠρωπὸς Ἀττικῆς. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.